

EESTI ADVOKATUUR

ESTONIAN BAR ASSOCIATION

Liisa-Ly Pakosta

Justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Julia Zaitseva@justidigi.ee

Teie 25.04.2025 nr 8-1/3784-1
Meie 28.04.2025 nr 1-8/323-1

Vabariigi Valitsuse korralduse „Advokaadikutse kaitse konventsiooni heakskiitmine ja volituse andmine“ eelnõu esitamine kooskõlastamiseks

Lugupeetud Liisa-Ly Pakosta

Täname, et olete advokatuurile saatnud kooskõlastamiseks „Advokaadikutse kaitse konventsiooni heakskiitmine ja volituse andmine“ eelnõu.

Toetame igati konventsiooni heakskiitmist ja selle võimalikult kiiret ratifitseerimist, kuna konventsiooni eesmärk on tugevdada advokaadikutse kaitset ja advokaatide õigust tegutseda sellel kutsealal iseseisvalt ja sõltumatult. Põhiolemuselt ei kaitse konventsioon mitte advokaate ja nende kutseühendusi, vaid õigusriigi aluseid tervikuna. Kui advokaadid saavad täita oma kohustusi ilma hirmu ja põhjendamatu sekkumiseta oma kutsetegevusse, on neil võimalik kaitsta isikute õigusi ning kindlustada kõigile juurdepääs õigusemõistmisele. See on ülioluline demokraatliku ühiskonna toimimiseks, kus igaühe õigusi tuleb austada ja kaitsta. Kaitstes advokaadikutset, tagab konventsioon jätkuva juurdepääsu õigusele ja õigusriigi püsimise.

Nõustume, et Eestis hõlmab konventsiooni art 3 p a kohaldamisala vandeadvokaate ja vandeadvokaadi abisid ning toetab sellekohase deklaratsiooni esitamist konventsiooni art 20 alusel. Samuti hõlmab konventsiooni kohaldamisala Eestis Eesti Advokatuuri kui kutseühendust.

Nõustume põhiosas korralduse eelnõu seletuskirjas antud hinnangutega selle kohta, et Eesti regulatsioon vastab konventsioonis sätestatule.

Nõustume ka korralduse eelnõu seletuskirjas antud hinnangutega selle kohta, et Eesti seadusandlus ei vasta konventsioonile art 9 lg 1 p c (advokaadi valduse läbiotsimine), art 9 lg 3 p b (kutseühenduse teavitamine advokaadi ründamise või tapmise korral) osas ning toetame vastava regulatsiooni kehtestamist esimesel võimalusel. Advokaadi valduse läbiotsimise regulatsiooni eelnõu on ministeeriumi, advokatuuri, prokuratuuri ja kohtute koostöös juba välja töötatud ja selle kiireks vastuvõtmiseks meie hinnangul takistusi ei ole.

Siiski soovime seletuskirja osas välja tuua järgnevad tähelepanekud tuleviku tarbeks. Rõhutame, et see ei takista meie vaatest konventsiooniga liitumise protsessiga praegusel kujul jätkamist ja oleme valmis nende teemade lahendamiseks tegema ministeeriumiga igakülgselt

koostööd.

Konventsiooni art 6 lg 3 nõuab, et advokaadile tagatakse võimalus suhelda oma potentsiaalsete klientidega konfidentsiaalselt, sõltumata suhtlusviisist ja -vormist. Selle nõude täitmisega on Eestis meie hinnangul probleeme, sest meie regulatsioon ei taga piisavalt advokaadi-kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsust näiteks seoses jälitustoimingutega, kuna meil puuduvad Euroopa Inimõiguste Kohtu standardile vastavad meetmed jälitustegevuse käigus kogutud kutsesaladusega kaetud teabe eraldamiseks, sellele juurdepääsu piiramiseks, selle teabe kogumisest teavitamiseks ja selle teabe kustutamiseks või hävitamiseks (seda seisukohta toetab osaliselt ka kohtupraktika). Probleeme esineb näiteks ka konventsiooni art 6 lg 1 p e valdkonnas, st mitte alati ei ole tagatud advokaatide tõhus juurdepääs kõikidele asjakohastele materjalidele.

Samuti vajab seletuskirjas juba otsesõnu mainitu kõrval advokatuuri hinnangul õiguskord veel tõenäoliselt mõnes aspektis edasi arendamist. Eelkõige puudutab see konventsiooni art 9 lg 1 p b (advokaadi õigus nõuda, et advokatuuri teavitatakse alati, kui temalt on mistahes põhjusel võetud vabadus), art 9 lg 3 p a (advokatuuri õigus pääseda ligi advokaadile, kellelt on võetud vabadus), art 3 lg 3 p c (advokatuuri võimalus osaleda istungitel advokaatide vastu algatatud menetlustes). Advokatuuri hinnangul on konventsiooni eesmärk tagada advokatuurile kaitsja kõrval teatud lisaroll advokaatide vastu algatatud menetlustes. Kui advokaadi kaitsja roll on seotud konkreetse isikuga, siis advokaatuuri ülesanne on advokaadikutse kaitse laiemalt.

Soovime edaspidi esitada muudatusettepanekuid konventsiooni eestikeelse tõlke korrigeerimiseks, kuna eelnõule lisatud tõlkes esineb ebatäpsusi.

Palume hoida advokatuuri operatiivselt kursis eelnõu edasise menetluse käiguga ja esitada konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu meile arvamuse avaldamiseks aegsasti. Toetame võimalikult kiiret ratifitseerimist ja soovime sellele igakülgset kaasa aidata.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Imbi Jürgen
Esimees

Merit Aavekukk-Tamm 6979 253
merit.aavekukk-tamm@advokatuur.ee